

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Responsio philosophi ad sanctos episcopos in vniuersum. Capvt XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

gignitur autem insecabiliter & ex mente, quemadmodum spiritus tuus procedit ex te: neque autem verbum tuum, neque spiritum tuum a te alienum esse dixeris. Et hæc quidem non dedignaris in hominibus considerare: in illa vero Dei substantia ineffabili, & quæ superat intellectum, atque comprehendi non potest, verbum non prolatitium, sed semper vivens & efficax, & penetrabilius omni gladio accipiti, quod iudex est omnium; siquidem & opifex est: in cuius conspectu nulla creatura latet, omnia nuda & aperta in oculis eius, & sanctum eius Spiritum, qui scrutatur profunda Dei, audeat aliquis alienum esse affirmare, aut Verbum aut Spiritum Dei: aut hæc asserentes admittere? utique o philosopho.

Hebr. 4.

1. Cor. 2.

προφαικός μὲν ὄντι, ἡμεῖς δὲ ἀτιμήτως ἐκ τῆς σοφίας καὶ τῆς πνύμας σου, καὶ ἐκπορεύεται ἐκ σοφίας καὶ ἐκ αὐτοῦ οὐδὲ λόγον σου, οὐτε τῆς πνύμας σου εἰσὶς ἀλλότριον σου. καὶ ταῦτα μὲν ἐκ ἀπαξιώσεως ἐπὶ ἀνθρώπων νοεῖν. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀρρήτου καὶ ἀπειροσήτου καὶ ἀκαταλήπτου οὐσίας ἐκείνης τῆς θεοῦ, ἀλλότριον τὸ ὑποφαικὸν αὐτῶν λόγον, ἀλλὰ ζῶντα αἰεὶ, καὶ ἐνεργῆ, καὶ τοιμώτρων ἐπὶ πάντων μάχαρται δέσποτον, κριτικῶς τε πάντων ὄντων, ἐπιπέτρ καὶ δημιουργόν. ὡς ἐστὶ κλέσις ἀφθνής ἐνώπιον αὐτῶν, παιτα δὲ γυμνά καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. καὶ τὸ πνύμα αὐτῶν τὸ ἅγιον τὸ ἐρθεῖν τὰ βασιλῆα τῆς θεοῦ, τολμά τις ἀλλότριον εἶναι εἰπεῖν, ἢ τὸ λόγον, ἢ τὸ πνύμα τῆς θεοῦ; ἢ τὰ ταῦτα λέγοντας προσέειπαι; καὶ φιλόσοφοι.

ANNO CCCCII 341

Responsio philosophi ad sanctos episcopos in uniuersum.

Απόκρισις τῆς φιλοσόφου πρὸς τὸ κοινὸν τῶν ἁγίων ἑπισκόπων.

CAPVT XXI.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

POSTQVAM ad sublimiorem intelligentiam me ducitis, asserentes oportere vnam diuinitatem cogitare ac credere Patris & Filii & Spiritus sancti: memini autem vos prius dixisse, Deum esse Patrem, & Deum Filium, & Deum Spiritum sanctum: nunc autem dicitis vnam esse diuinitatem trium perfectarum hypostasium, Patris, & Filii, & Spiritus sancti: candidius, precor, has mihi sententias explicate.

ΕΓΓΕΙΔΗ εἰς ὑψηλοτέραις νοιαί με ἠγάγετε, φήσαντες δὲ ἓν μίαν θεότητα νοεῖσθαι καὶ προσέειπαι τῆς πατρὸς, καὶ τῆς υἱοῦ, καὶ τῆς ἁγίου πνύματος. Ἐπιμνήμημαι δὲ τῶν ἁγίων ὑμῶν ἐμπροσθεν ῥηθέντων, ὅτι θεὸς ὁ πατήρ, καὶ θεὸς ὁ υἱός, καὶ θεὸς τὸ πνύμα ἅγιον. νῦν δὲ φατέ μίαν θεότητα τῶν τελῶν τελείων ὑποστάσεων, τῆς πατρὸς, καὶ τῆς υἱοῦ, καὶ τῆς ἁγίου πνύματος. λυκότερον σεφιλώσατέ μοι ταῖς ῥήσις, παρακαλῶ.

ΑΝΝΟ ΧΡΙΣΤΙ 315.
 ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΤῆΣ ἁγίας πατέρον πατρὸς

Φιλοσόφου, διὰ τῆς αὐτοῦ Λεοντίου ἐπισκόπου.

Ανεκφεραστός ὄστιν, ἐπεὶ τῆς καὶ ἀπε-
 ενόητος, ἔ ἀνεπλόγητος, καὶ πάντη
 ἀνεξιχνίαστος ἡ θεία καὶ ἀρρήτος οὐσία
 ἐκείνη, ἡ τὰ πάντα ὑπερέχουσα, καὶ τὰ
 πάντα περιέχουσα. πάλιν ἀκούει πατρὸς
 ἡμῶν ἐκ ἄλλου τοῦ θεοῦ καὶ ἄλλον εἰρή-
 καρδον, καὶ ἀπαρτῆς καὶ ὁ ἀσεβῆς ἐβλασφη-
 μησεν Ἀρειος, ἕνα θεὸν ἀκτιστον, ἔ ἄλ-
 λον κτιστον εἰρηκῶς, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
 θεοῦ ὁμοίως κτιστον κεκηρυχώς· μὴ
 ὁμοίωτο· ἀλλὰ μίσην θεοπῆτρα νοεῖσθαι ἔ
 πισθῆσθαι εἰρηκαρδον, μίσην οὐσῶν,
 κυερότητα καὶ βουλήν μίσην τῆς πα-
 τρὸς ἔ τῆς υἱοῦ ἔ τῆς ἁγίου πνεύματος·
 εἰδέναι τε τὰς τῆς ἁγίας τριάδος ὑπο-
 στασεις οὐ διεζωγμένας, οὐδὲ τοπικαί,
 ἀλλὰ πῆσ μόνῃ μίσην θεοπῆτρα νοεῖσθαι
 καὶ πισθῆσθαι, καὶ ἔ πολλὰκις εἰρη-
 καρδον, τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ
 ὑπεροσικωτητῆς τριάδος, ἰδοὺ διὰ πάν-
 των ἐδήξεν ἡ ἀληθῆς πίστις, μὴ δεῖν ἐπὶ
 τῆς ἁγίας τριάδος νοεῖν διαφορῶν. ὡδὲ
 δὲ μικρὸν τοῦ τῆς νοῦ ὁδοῦαι ἡμῶν ἐδέ-
 λησον, ἔ πτωσήσθαι ἐπὶ πλεῖον, δεξέ-
 μησθαι ὑπὸ τῆς ἁγίου πνεύματος· δι-
 ἡμῶν σωτηριώδης ὑποθήκας, ἵνα γινώσ-
 τῆς ἁγίας τριάδος μίσην θεοπῆτρα αἰ-
 οῦσῶν ἔ ὑφεσῶσῶν, τριάδα ἀληθῶς
 τριάδα, καὶ μηδὲν ἐν αὐτῇ παρῶν ὑ-
 χον ποτὲ, ἀλλὰ αἰεὶ καὶ ὡσαύτως οὔσῶν
 ἀδιαίρετον καὶ ὁμοουσίον τριάδα.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΤῆΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ.

Μὴ με οἰεσθε δόπος ἐφῆσθαι τὰ τῆς
 ἀληθείας δόγματῶν οὐ γδ' ἐν παρῶ-
 νος κατερχῆς τῆς λόγων παρῶσα-

*Responso sanctorum patrum ad
 philosophum, per eundem
 Leontium episcopum.*

Inexplicabilis, siquidem men-
 te & cogitatione incomprehen-
 sibilis est & impenetrabilis di-
 uina illa & ineffabilis substantia,
 quæ omnibus supereminet, at-
 que omnia continet. tantum au-
 di a nobis: non alium tibi Deum
 atque alium protulimus, sicut
 impius Arius blasphemavit, v-
 num Deum increatum, & al-
 terum creatum pronuntians, &
 Spiritum sanctum similiter crea-
 tum prædicans (absit) sed vnam
 diuinitatem cogitari & credi af-
 feruimus, vnam substantiam, do-
 minationem & sententiam vnam
 Patris & Filii & Spiritus sancti:
 scire autem sanctæ trinitatis hy-
 postases non esse disunctas aut
 locales, sed sola fide vnam diui-
 nitatem considerari & credi, vt
 sæpius diximus, sanctæ & con-
 substantialis & adorandæ trini-
 tatis. Ecce per omnia fides vera
 demonstrat, non oportere in
 sancta trinitate differentiam cog-
 itare. Nunc autem parum ani-
 mum nobis aduerte, atque am-
 plius persuadeberis, accipiens a
 Spiritu sancto per nos saluifica
 documenta, vt agnoscas sanctæ
 trinitatis vnam esse diuinitatem
 semper existentem & subsisten-
 tem, trinitatem vere trinitatem,
 & nihil in ea prius aliquando, sed
 semper & eodem modo existen-
 tem indiuiduam & consubstan-
 tialiam trinitatem.

Responso philosophi.

Ne cogitetis inuerrere me do-
 gmata veritatis: neque enim a
 principio disputationum reieci

Fff iij

sermones vestros: sed propterea perscrutor sententiarum vestrarum significationes, vt fiat mihi manifestior atque dilucidior eorum quæ a vobis dicuntur, hypothesis.

Hypothetica responsio sanctorum patrum ad philosophum de igne, splendore & lumine, per eundem Leontium episcopum.

Audi & nunc, audi o philosophe. Proposuimus iam cogitationi tuæ fufius ex diuinis scripturis, quod diuinitas est simplex & compositionis expertus, & vt tu ipse in principio tuarum propositionum confessus es, & quod sit ignis immortalis, æternus, & increatus natura, lumen immensum & incomprehensibile, nec in vna persona iuxta Iudæorum opinionem intelligatur, sed semper in trinitate personarum quæ a se inuicem separari nequeunt, ab omnibus Christianis creditur & prædicatur immensa trinitas Patris & Filii & Spiritus sancti, vt iam demonstratum est. Disce autem & nunc, o philosophe. Et quamuis audacius agimus, tamen propitia sit nobis diuina magnitudo: pro tua enim & aliorum salute hic labor a nobis transigitur. Disce igitur ex sensilibus intellectilia, ex his quæ intellectui subiiciuntur, ea quæ intellectum superant, & ex his quæ dicuntur, ea quæ sunt super omnem sermonem. Quamuis autem omnia & quæ videntur & quæ intelliguntur, ex cælestibus creaturis & his quæ in terra vel sub terra sunt, conferri nequeant cum illa increata, incomprehensibili, & immortalis Dei sub-

μιω ὑμῶν τῶν λόγων. ἀλλὰ διὰ τὸ ἐρευνᾶσαι τὰς τῶν νοημάτων ὑμῶν σημασίας, ἵνα σαφές ἔσται μοι καὶ διδασκρινῆς γίνῃται ἢ τῶν λεγομένων παρ' ὑμῶν ὑπόθεσις.

Ἀπόκρισις τῶν ἁγίων πατέρων ὑποδείκνυται πρὸς τὸν Φιλόσοφον περὶ πυρός καὶ ἀπαυράσματος & φωτός, διὰ τῶν ἁγίων Λεοντίου ἐπισκόπου.

Ἀκουε δὴ καὶ νῦν, ἀκουε ὦ Φιλόσοφε. ἢ δὴ * πρῶτα περὶ τὴν διανοίαν διὰ πλείων ὅσων τῶν ἐκ τῶν θεῶν γρηφῶν, ὅτι ἡ θεότης ἀπλήρῃ τις ὄντι καὶ ἀσυνδέστος, ὡς & αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὄντας ἐν δόξῃ τῶν πατέρων καὶ ὅτι πῦρ ἀθάνατον τε καὶ αἰδίων & ἀκλιεσον οὐσα τῆ φύσεως, φῶς τε ἀχώρητον & ἀκατάληπτον, καὶ ἐκ ἐνὶ πατρὶ ὄντων καὶ τῶν δοκῶν Ἰουδαίους νοουμένων, ἀλλ' ἐν τριάδι αἰεὶ ἀχώρητοις οὐσι πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῦ δέονται. μακάριον δὲ καὶ νῦν, ὦ Φιλόσοφε, εἰ καὶ πλημὴρον πισοῦμεν, ἀλλὰ ἴλεως ἡμῖν ἡ θεία μεγαλειότης ὑπὲρ γὰρ τῆς καὶ τῶν λοιπῶν σωτηρίας ὁ πόνος ἡμῶν διδύμεται. μακάριον πίνω ἐκ τῶν ἀσθητῶν πρὸς τῶν νοητῶν, καὶ ἐκ τῶν καὶ νοῦ πρὸς τῶν ὑπὲρ νοῦ, καὶ ἐκ τῶν λεγομένων πρὸς τῶν ὑπὲρ λόγον· εἰ καὶ ἀσύγκριτα πάντα τὰ τε ὀφθαλμοῦ, τὰ τε νοῦ-μοῦ, τῶν τε οὐρανοῦ καὶ ἐπιγείων καὶ κατὰ θρονίων κλισμάτων, πρὸς τὴν ἀκλίστην ἐκείνην καὶ ἀκατάληπτην καὶ ἀθάνατην τῆς θεοῦ οὐ-

ἴσται πῶς τὸ ἐμπροσθεν ὑπόδηγμα οὐ
 μέλει. ὡς ὁ φέλειαν τοῖς πτεροῖς
 δεξιμοῖς, ἀλλ' ἰκανῶς εἰκόνα ἑξέ-
 ρχον τῆς ὕστερας τοῖς ὕστερος ἐξελοισι
 νοεῖν, λέξομεν. τὸ ἀόρατον τὸ πῦρ
 φύσις μία ὄν, ἥτοι οὐσία, τελεῖς ὅτι
 καὶ πῦρ, ἀπαύγασμα, Φῶς.
 Ἐοὐδὲν τούτων ἑσὶν ἑξ ἑαυτοῦ τῆς πατέ-
 ρου ἐξουσίας, ἀλλ' ἐστὶν ἀχωρίτως
 ἀλλήλων τὰ τελεῖα, τὸ πῦρ, τὸ ἔξ ἑαυ-
 τοῦ ἀπαύγασμα, καὶ τὸ Φῶς. διαχωρίσων
 πῦρ, εἰ δυνή, ὡς φιλόσοφοι, τὰ τελεῖα,
 καὶ δεῖξον ἡμῖν πατέρα τῆς πατέρου
 ἑσὶν ἑξ ἑαυτοῦ, ἢ τῆς ἀπαύγαματος τὸ
 πῦρ καὶ ἑαυτοῦ ἑσὶν ἑξ ἑαυτοῦ, ἢ μετε-
 γγέστερον μετὰ χρόνους πῦρ καὶ πῦρ τὸ
 ἀπαύγασμα, ἢ μετεγγέστερον πάλιν
 ἢ μετεγγέστερον πῦρ καὶ τὸ ἀπαύγα-
 ματος τὸ Φῶς, ἢ ἑσὶν ἑξ ἑαυτοῦ. δεῖξον
 ἡμῖν, εἰ δυνή, διαχωρίσων ἀπ' ἀλλή-
 λων τὰ τελεῖα, καὶ μὴ οὐχὶ ὡσαύτως ὄν
 πῦρ, ἀπαύγασμα, Φῶς, μίας οὐσίας ἢ
 πῦρ φύσεως. ταῦτα καὶ νοῦν λα-
 βῶν τὰ ἀόρατα ἢ κινεῖα, εἰ καὶ ἀσύκρι-
 πτα, ὡς ἄρα πῶς εἰρήκαμεν, ὡς πῶς
 αἰδῶν καὶ ἀκίεσον ἢ θεοῦ οὐσίαν, πῶς
 δέξου ἐκ τούτων ἀφορμαῖς σωτηρίας,
 καὶ πῶς τῆς τῆς τῆς διδουσίας τοῦ
 ὁμοῦ, ἀνάβηδι ὅτι πῶς ὑψώσω τῆς
 θεοῦ ὅτι ὡς καὶ ἀπαντήσῃ σοι, ὡς γὰρ
 ὡς ὡς καὶ πῶς ὡς ἀπὸ τοῦ
 σοι ἢ χάρις ἢ τῆς πῶς ἢ τῆς ὑοῦ καὶ τῆς
 ἀγίου πνέματος, δὴ κινουσα σοι μίαν
 θεότητα πῦρ οὐσαν ἀθάνατον, καὶ ἀπαύ-
 γασμα, ἢ Φῶς, ἀπῶν καὶ ἀσύκρητον,
 ἀχωρίσων, ἀδιαίρετον, ἀσθενήτων,
 καὶ ἀνεκφραστον τελεῖα ἀλλήτως ὁμο-
 ούσιον, πῶς τῆς πῶς, καὶ τῆς ὑοῦ, καὶ
 τῆς ἀγίου πνέματος.

stantia : nihilominus tamen oc-
 currentem similitudinem profe-
 remus, etsi non æquabilem, ad
 vtilitatem tamen fideliter susci-
 pientium, & quæ sufficientem
 pietatis imaginem præbeat pie
 considerare volentibus. Sensibi-
 lis iste ignis, natura vna siue sub-
 stantia cum sit, trinitas est in eo-
 dem, ignis, splendor, lumen; &
 nihil horum inuenitur altero
 prius esse : sed a se inuicem sepa-
 rari non possunt tria, ignis, ex
 ipso splendor, & lumen. Distin-
 gue igitur, si potes o philosopho,
 tria hæc, & ostende nobis aliud
 alio prius existere, vel ignem an-
 te splendorem in seipso esse, vel
 splendorem post aliquot tempora
 igne posteriorem; aut rursus
 lumen igne vel splendore poste-
 rius esse tempore, vel etiã prius :
 ostende si potes, diuidens ab in-
 uicem hæc tria, & non simul exi-
 stere ignem, splendorem, & lu-
 men, cum tamen sit vna ignis na-
 tura. Hæc animo retinens sensi-
 lia & creata, quamuis conferen-
 da non sunt, vt paulo ante dixi-
 mus, ad æternam illam & incom-
 prehensibilem Dei substantiam,
 accipe ex his occasiones saluta-
 res, & fide quasi alis quibusdam
 adaptans mentis tuæ oculum, ad
 sublimiorem Dei cogitationem
 ascende, & occurret tibi, vt ora-
 mus & credimus, irradians te
 gratia Patris & Filii & Spiritus
 sancti, & ostendens tibi vnam di-
 uinitatem tamquam ignem im-
 mortalem, splendore & lumen,
 simplicem & sine compositione,
 inseparabilem, indiuisam, inco-
 gitabilem & ineffabilem trinita-
 tem vere consubstantialem, Pa-
 tris & Filii & Spiritus sancti.

Vbi credit philosophus in sanctam trinitatem.

Cum hæc audisset philosophus, & quasi raptus in ecstasim maxime obriguisset, eiusque cogitationes ipsum perturbarent, magnus timor in eum incidit. Deinde in seipsum reuersus clamauit valde, dicens: Gloria tibi Deus, qui inspirasti sanctis his tuis mysterium, quod omnem intellectum superat, immaculatæ, immensæ & increatæ diuinitatis. Sed oro te Christe, tamquam vndiquaque boni Patris vndiquaque bonū Filium, condona quæ impiis adhuc Arii opinionibus seductus peccaui: nec poenis grauer apud te iustum iudicem propter impia illa verba, quæ aduersus te miser protuli. Væ Ario & eius impio coetui, blasphemātibus aduersus Filium Dei, dicentibus: Erat quando non erat, & quod creatura sit & opus, ex alia substantia Filius Dei & Spiritus sanctus; & dicentibus Filium Dei & Spiritum sanctum non esse eiusdem substantiæ, cuius est Pater. Anathematizo nunc & semper Arium & impias eius opiniones, & omnes cum eo sentientes, & blasphemantes aduersus Patrem & Filium & Spiritum sanctum. Qui enim Filium non habet, neque Patrem habet: & qui contra Filium aut Spiritum sanctum blasphemauit, in Patrem blasphemauit. Supplico autem sacræ vestræ senectuti, adiuuate me per vestras de me ad Christum Filium Dei preces, maxime cum iam consentiam his quæ a vobis de sancto Spiritu

Οπου πιστεύει ο φιλόσοφος εις τὴν ἁγίαν τριάδα.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ φιλόσοφος, καὶ ὡς ἐν ἐκστάσει ἠγρόμηνος, ἀπληρώσθη ἵππῃ πλείστον ὄσον, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετέρασαν αὐτὸν, φόβος τε πολὺς ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. εἶπα εἰς ἐαυτὸν ἐλθὼν ἀνεκράυξασε μέγα, εἰπὼν δόξα σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμπνέσας πύποις τοῖς ἁγίοις σου ἵνα ὑπὲρ πάντα νοῦν μυστήριον τῆς ἀχραντοῦ καὶ ἀχρόειου καὶ ἀκρίτου θεότητος. ἀλλὰ δέομαι σου Χριστέ, ὡς παναγίου πατρὸς παναγίου υἱὸς, ὡς ἁγίου ἀπὸρ εἰς σέ, ὑπαχθῆς τῆς ἀσέβειας ἧρα τῆς ἀρείου δόξαις, ἡμῶν, καὶ μὴ εἰσαρραχθῆσμαι δικαιοσύνης ἧρα σοὶ τῷ δικαίῳ κριτῇ ὑπὲρ τῶν ἀσεβῶν ῥήματων ἐκείνων, ὧν κατὰ θεὸν ἀπέφλυα ὁ πάλαι. οὐαὶ ἀρείῳ καὶ τῇ συμμορίᾳ αὐτῆς τῆς ἀσέβειας, βλασφημήσασιν εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, λέγουσιν. ἡμεῖς ποτε ὅτε ἐκ ἡμῶν καὶ ὅτι κτίσμα καὶ ποίημα, καὶ ὅτι ἐπὶ ἴσους οὐσίας ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ μὴ τῆς αὐτῆς οὐσίας ὡς ὁ πατὴρ εἰρηκόσι τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. ἀναθεματίζω ἡμῶν καὶ πάντως ἀρείῳ καὶ τῆς ἀσέβειας αὐτῆς δόξαις, καὶ ὅτι τὰ αὐτῆς φρονουῦντας πάντας, καὶ ὅτι βλασφημουῦντας κατὰ τὸ πνεῦμα, κατὰ τὸν υἱὸν, καὶ κατὰ τὸ ἅγιον πνεῦμα. ὁ γὰρ υἱὸς μὴ ἔχων, οὐ δὲ πατὴρ ἔχων εἰς τὸν υἱὸν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημήσας, εἰς τὸν πατέρα ἐβλασφημήσει. καθικατέλω τὸ ὑμεῖσιν ἐρηθῆναι γεροσίῳ, βοηθήσατέ μοι διὰ τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ πατρὸς Χριστοῦ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἰκεσιῶν ὑμῶν, ἀκολουθοῦντι μάλιιστα τοῖς δι' ὑμῶν ἵνα τῶν ἁγίων πνευμάτων ἐκπι-

ANNO
CXXXII
416

ANNO
CHRISTI
345.

ἐκπεποιτισί καὶ ὁμοθυμαδόν· καὶ ὁμο-
λογῶν τὰ πάντα ἀληθῆ εἶναι, ἃ βέβαια.
ποδοῦν πρὸς τὸ πνεῦμα ἅγιον, ὅτι ἱεροφάν-
της εἶπε Παῦλος· τὸ μυστήριον τὸ ἀπο-
κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων, καὶ
ἀπὸ τῶν ἁγγέλων, ὃ νῦν ἀπεκαλύφθη, κα-
θὼς εἶρηται τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις
καὶ προφήταις, καὶ ὑμῖν ἐν πνεύματι,
αἱ εἰς ὄντα ἃ σωτῆρ ἡμεῶν καὶ σω-
διαμένοντα τῷ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν
ἀποστόλων, ἃ τὸ πνεῦμα ἀγίου τὸ ἄγιον.

Γροδόντες οἱ ἅγιοι πατέρες εἶπον πρὸς
τὸν φιλόσοφον πρὸς πηγῆς, καὶ πο-
ταμοῦ, καὶ ὕδατος, διὰ τῆς ἐπι-
σκοποῦ Λεοντίου.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

ΚΑΚΕΙΝΟ ὃ νοτιόν ὡς φίλε λοι-
πὸν τῆς ἀληθείας φιλόσοφε. πηγὴν
νοήσωμεν ἡμεῖς ποταμὸν ὕδατος·
πᾶς γὰρ ποταμὸς, ὡς οἶδα, πηγὴν ἔχει
ἡμεῖς τὸ ὕδατος. ἀλλ' ἐπεὶ καλεῖται
ποταμὸν πηγὴν, ἢ τὴν πηγὴν ποταμὸν
ἀλλ' ἢ πηγὴν καλεῖται, καὶ ὁ ποτα-
μὸς ποταμὸς· καὶ ἀμφότερα ἐν ὕδατι.
ἐπεὶ δὲ πρὸς ἐξέλιξις ἀποστασίου ἐν τῷ πο-
ταμῷ ἢ τῆς πηγῆς ὕδατος, μεταβάλ-
λει τὴν ὀνομασίαν· ἐκ ἐρεῖ γὰρ ἀ-
πέλας, ποταμὸς ἀντλήσων, καὶ φέρε-
ται τὴν πηγὴν, ἢ τὸν ποταμὸν, ἀλλ' ὕ-
δατος καὶ μία μὲν ἡ φύσις, τρία δὲ ὀνο-
μαστικὰ λεκτέα, πηγὴ, ποταμὸς, ὕδατος.
ἀλλὰ καὶ ἡ θεία γραφή τὰ πάντα φερέτωσα
δείκνυται. οὐ γὰρ ἀλλότρια ταῦτα ἡ-
μεῖς σοὶ φησόμεθα, γνήσιον λοιπὸν τέ-
κνον τῆς χάριτος· εἰ καὶ ὡς ἐν ὑποδεί-
γμασι, καὶ τύποις, καὶ εἰκόσι τῆς ἀλη-
θείας τὸ λόγον εἰσηγησάμεθα. λέγει
οὖν πρὸς τὸ ὅτι ἡ θεία γραφή· κλίνω,
Concil. Tom. 2.

exposita & definita sunt : & con-
fiteor illa esse vera atque firma,
hoc esse credens, quod sacrorum
scriptor Paulus dixit: *Mysterium Coloss. 1.*
absconditum a seculis & genera-
tionibus, quod nunc reuelatum est,
vt asserit, *sanctis eius apostolis &*
prophetis, & vobis in Spiritu san-
cto, semper scilicet existentem,
& simul subsistentem, ac perma-
nentem cum Deo & Patre Fili-
um eius, & Spiritum eiusdem
sanctum.

Addentes sancti patres de fonte,
fluuiio, & aqua, locuti sunt
ad philosophum per episco-
pum Leontium.

CAPVT XXII.

ILLVD etiam, amice philoso-
phe, quod superest huius ve-
ritatis, considerandum est. Fon-
tem cogitemus, qui fluuium a-
quæ generat : omnis enim flu-
uius, vt nosti, fontem habet ge-
nitorem: inde procedit aqua flu-
uius. Sed nemo fluuium appel-
lat fontem, neque fontem flu-
uium : sed fons, fons appellatur,
& fluuius fluuius, & vtrumque
aqua vna. Quando autem vult
quispiam e fonte vel fluuiio a-
quam haurire, mutat nomencla-
turam : non enim dicit : Vade,
progrediens haurias & feras mi-
hi fontem aut fluuiū, sed aquam.
& vna quidem natura, tres au-
tem personæ dicendæ sunt, fons,
fluuius, & aqua. Sed & diuina
scriptura eadem asserens demon-
strat. Neque enim ab eadem alic-
na nos tibi loquimur, o legitime
in posterum gratiæ fili, quamuis
in similitudinibus, typis & ima-
ginibus sermonē veritatis enar-
ramus. Ait igitur de Filio diuina

Ggg